

Міністерство освіти і науки України
Чорноморський національний університет імені Петра Могили
Факультет політичних наук
Кафедра міжнародних відносин та зовнішньої політики

**ОАД У МІЖАМЕРИКАНСЬКІЙ СИСТЕМІ ВІДНОСИН
НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ**

АВТОРЕФЕРАТ

дипломної роботи на здобуття освітнього ступеню «магістр»

Виконала:

студентка VI курсу, групи 691м

Галузь знань:

29 «Міжнародні відносини»

Спеціальність: 291

«Міжнародні відносини, суспільні
комунікації та регіональні студії»

Жуковська Катерина Ігорівна

Керівник:

кандидат історичних наук, доцент

Богданова Тетяна Євгенівна

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Протягом багатьох років країни регіону були стурбовані загрозами для країн Латинської Америки та Карибського басейну з боку різних терористичних чи повстанських груп, які намагалися вплинути на виборні уряди чи скинути їх. Незважаючи на те, що Латинська Америка не провідною у спробах стримувати глобальний тероризм, деякі країни регіону десятиліттями боролися з внутрішнім тероризмом, а міжнародні терористичні групи часом використовували регіон як поле битви для просування своїх інтересів і реалізації цілей.

В інтересах забезпечення регіональної інтеграції і безпеки, всебічного співробітництва, зміцнення міжнародного авторитету країн ЛАКБ і підвищення їх питомої ваги в світі свого часу був утворений ряд військово-політичних та інших регіональних організацій. Саме тому в 1948 році була створена Організація американських держав. На даний час її членами є 35 учасників ЛАКБ, США і Канада.

ОАД відіграла важливу роль у просуванні демократії, оскільки більша частина півкулі повернулася до цивільного правління до кінця «холодної війни». Міжамериканська система захисту прав людини є регіональною системою прав людини і відповідає за моніторинг, просування та захист прав людини у 35 незалежних країнах Америки, які є членами Організації американських держав (ОАД).

Домінування США в ОАД істотно звужує діапазон самостійних дій організації в рамках існуючих міжнародних ініціатив. Як додаткові регіональні альтернативи ОАД слід згадати МЕРКОСУР, Карибське співтовариство (КАРИКОМ) і деякі інші організації, які мають відносно скромними можливостями в сфері забезпечення регіональної безпеки.

Об'єктом дослідження є міжамериканська система відносин, а **предметом** – місце ОАД у міжамериканській системі відносин на сучасному етапі.

Хронологічні межі дослідження охоплюють період 2001-2020 роки. *Нижня межа* пояснюється тим, що на 28-й позачерговій сесії Генеральної Асамблеї ОАД у Лімі в 2001 році була прийнята Міжамериканська демократична хартія, що закріплює

механізми застосування «демократичної статті», в рамках якої ОАД надає практичне сприяння країнам континенту шляхом направлення місій спостерігачів для контролю за реалізацією мирних домовленостей і проведенням виборів. *Верхня межа – 2020 рік* – це сучасна діяльність ОАД. З метою визначення передумов виникнення та еволюції автор дещо виходить за визначені хронологічні межі, щоб детальніше висвітлити тему дослідження.

Територіальні рамки дослідження обмежені територією Західної півкулі. Такі географічні обмеження дозволяють виключити зі сфери дослідження територіальні суперечності та політичні конфлікти на міжнародній арені.

Мета роботи полягає у з'ясуванні головних чинників сучасної трансформації регіональної системи відносин у Західній півкулі та ролі ОАД у міжамериканській системі безпеки та протидії регіональним загрозам.

Для досягнення мети, автор сформулював такі **завдання**:

- проаналізувати стан наукової розробки проблеми та джерельну базу дослідження;
- розглянути теоретико-методологічні засади дослідження;
- розкрити основні риси міжамериканської системи відносин на сучасному етапі;
- визначити фактори трансформації системи регіональної безпеки;
- з'ясувати головні виклики регіональній безпеці в Західній півкулі;
- визначити місце ОАД у безпековій інфраструктурі Західної півкулі;
- висвітлити діяльність ОАД з протидії загрозам регіональній безпеці в ЛАКБ;
- розкрити роль ОАД у протидії тероризму та наркоторгівлі як головним викликам регіональній безпеці на сучасному етапі.

Наукова новизна визначається актуальністю досліджуваної проблеми і полягає в тому, що у рамках проведеного наукового дослідження на рівні магістерської роботи проаналізовано та систематизовано наукову літературу та джерельну базу дослідження; здійснено комплексне дослідження міжамериканської системи на сучасному етапі; визначено роль ОАД у міжамериканській системі безпеки.

Методологія та методи дослідження. Під час дослідження міжамериканської системи відносин авторкою були використані загальнонаукові методи, зокрема, аналізу та синтезу, індукції та дедукції, абстрагування, описовий, узагальнення та

групування (класифікації), а також спеціальні методи, зокрема, контент-аналіз, компаративістський метод, аналіз статистичного матеріалу, метод історичного опису та хронологічний.

Практичне значення роботи полягає в тому, що роботу написано в наукових і навчальних цілях. Матеріали дипломної роботи магістра можуть бути використані при написанні дипломних робіт, навчальних посібників і підручників, а також під час викладання загальних і спеціальних курсів, зокрема, «Міжнародні організації», «Актуальні проблеми міжнародних відносин в Африці і Латинській Америці», «Міжнародна безпека», різних спецкурсів тощо.

Апробація результатів дослідження відбулася на 2-х науково-практичних конференціях, зокрема, на X Міжнародній науковій конференції «Аркасівські читання: гуманітарні дослідження в Європі на сучасному етапі розвитку науки» (м. Миколаїв, МНУ імені В.О. Сухомлинського, 1-2 червня 2020 р.) та XIII Всеукраїнській науково-практичній конференції студентів і молодих учених «Південна Україна у міжнародних відносинах: історія та сучасність» (Миколаїв, ЧНУ імені Петра Могили, 22 травня 2020 р.).

Публікації. За темою магістерської роботи авторкою опубліковано 2 наукових праці, з них 1 стаття у фаховому науковому виданні в співавторстві з науковим керівником та 1 – матеріали наукових конференцій.

Структура роботи відбиває поставлені перед дослідженням цілі та завдання. Загальний обсяг її становить 132 сторінки, з них основного тексту – 117 сторінок. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку джерел та літератури (149 найменувань українською, російською, англійською та іспанською мовами).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, визначено об'єкт, предмет, мету, основні завдання, територіальні та хронологічні межі, методологію та методи дослідження, розкрито наукову новизну, практичне значення дослідження та структуру роботи.

У першому розділі «Теоретичні засади дослідження» подається аналіз стану наукової розробки теми та джерельної бази, проаналізовано понятійно-категоріальний апарат, принципи, підходи та методи дослідження проблеми.

При аналізі стану наукової розробки теми з'ясовано, що серед українських дослідників дослідженням цієї проблематики займаються Т. Богданова, А. Хмель, А. Копилова, О. Вольський. Серед російських дослідників виділимо В. Давидова, О. Неліну, Є. Степанову, Л. Хадорич, М. Чумакову. Найбільш активно це питання досліджують західні вчені, зокрема, науковці з Латинської Америки Е. Ороско Гутьєррес, К. Васкес Салазар, М. Вудфорд Брей, Дж. Ло Брутто, Л. Бітенкур, Х. Гейне, М. Чепік, Р. Родрігес, Р. Зібечі, Т. Феррандес, Л. Рене, К. Раймунді, І. Лара. Також щодо західної наукової школи, то варто згадати американського латиноамериканіста К. Сабатіні, іспанського дослідника Ф. Рохаса Аравену, американських дослідників Б. Бузана, П. Келлога, С. Раш, представника німецької наукової школи Д. Нолте, італійського дослідника Дж.Л. Гардіні, представницю британської наукової школи А. Ольснер та португальського науковця А. Маламуда.

Джерельну базу дослідження становлять офіційні документи та офіційні сайти уряду, офіційні документи міжнародних організацій, міждержавні договори, виступи, промови, інтерв'ю та публікації політичних діячів, статистичними довідниками, публікації ЗМІ та офіційні сторінки державних діячів та відомств в соціальних мережах. Можна стверджувати, що існує широкий комплекс джерел, який цілком достатній для повного та об'єктивного дослідження. Незважаючи на те, що не всі джерела є рівнозначними за змістом, їх сукупності, інформаційності та насиченості виявилось достатньо для розкриття теми та досягнення зазначеної перед автором мети.

Для визначення місця ОАД у міжамериканській системі відносин було використано як загальнонаукові, так і конкретно-наукові методи дослідження обраної теми. Зокрема, були використані такі принципи: об'єктивності, конкретності, термінологічний та системний принципи, також автор керувався інформаційним, компаративним, комплексним, аксіологічним та інституційним підходами. Принцип системності дозволив розглянути регіональну безпеку в Латинській Америці як

складову, а роль та місце ОАД в системі безпеки в регіоні. Чільне місце посіли контент-аналіз та івент-аналіз, надавши можливість опрацювати джерельну базу дослідження, зокрема стрічки новин щодо проблем наркотрафіку в регіоні. При дослідженні міжамериканської системи, дані принципи та підходи допомогли більш детально дослідити взаємозалежність між теоретичною складовою, інструментарієм та механізмами практичного розвитку регіональної безпеки у країнах Латинської Америки.

У другому розділі «Міжамериканська система відносин на сучасному етапі» з'ясовано головні риси міжамериканської системи, а також чинники трансформації системи регіональної безпеки на початку ХХІ століття.

Поняття «міжамериканська система відносин» уживається для позначення військово-політичного союзу американських республік, заснованого на 1-й міжамериканській конференції у Вашингтоні (1889-1890) з ініціативи США та остаточно оформленого в 1948 зі створенням Організації американських держав (ОАД), а також і для позначення комплексу багатосторонніх і двосторонніх договорів США з латиноамериканськими країнами (Міжамериканський договір про взаємну допомогу 1947 р., Статут ОАД 1948 р. та ін.

Важливим чинником трансформації системи регіональної безпеки на початку ХХІ століття є транскордонний тероризм, що являє собою форму, в якій ґрунт однієї країни використовується для створення терору в прикордонних країнах. Термін «транскордонний» означає рух або діяльність через кордон між двома країнами. Як конфлікт сірої зони, це неоголошена війна та вважається найвищою формою стратегії знекровлення нації протягом тривалого періоду невеликими зусиллями.

Ще одним важливим фактором трансформації є латиноамериканський регіоналізм. Сучасний етап латиноамериканської інтеграції можна назвати «стратегічним», оскільки вона не тільки заснована на нових принципах, протилежних «Вашингтонського консенсусу», а й в цілому спрямована на трансформацію світового політичного та економічного порядку. Крім того, УНАСУР вже взяв на себе функцію «регіонального поліцейського» в справі вирішення регіональних конфліктів. Це дозволяє зробити висновок про зниження ролі ОАД та діяльності США. Серйозним

викликом для Латинської Америки і Карибського басейну залишається нерівність і поляризація в розподілі багатства. Це не найбільш небезпечний регіон, але розподіл багатства тут вкрай поляризоване.

У третьому розділі «Роль ОАД у міжамериканській системі безпеки» було досліджено трансформацію системи регіональної безпеки в Латинській Америці та Карибському басейні у XXI столітті, а також роль ОАД у боротьбі із загрозами національній безпеці в регіоні.

Характеризуючи місце ОАД у безпековій інфраструктурі Західної півкулі, авторкою доведено, що Міжамериканська спільнота та міжнародна спільнота в цілому повинні спонукати світ до демократичного вдосконалення, якщо метою є більше і кращі демократії, вільніші суспільства та, зрештою, більше прав для більшої кількості людей. Сила принципів і транснаціональна моральна відповідальність, що відповідає міжнародному праву, повинні бути доктриною, що застосовується для захисту людей, а не для захисту держав.

При висвітленні діяльності ОАД у протидії загрозам регіональній безпеці в ЛАКБ виявлено, що незважаючи на те, що регіон вважається сірою зоною світу і знаходиться у відносній географічній ізоляції, на континенті присутні такі міжнародні загрози, як ісламський тероризм і торгівля наркотиками. Питання наркобізнесу в Латинській Америці є серйозною загрозою для її регіональної безпеки. Саме через це явище починають паразитувати інші руйнівні процеси, що дестабілізують регіон, а надалі це може захопити весь світ.

У **висновках** узагальнено головні результати поведеного дослідження:

1. Розглянуто теоретико-методологічні засади в міжамериканській системі. Варто зауважити, що наявний стан наукової розробки проблеми було класифіковано за країнознавчим критерієм, що детермінувало рівень дослідження проблеми різними науковими школами. Зокрема, було виявлено, що в українській міжнародно-політичній науці існує теоретична база дослідження міжамериканської системи та вона є досить непоганою. У працях латиноамериканських дослідників є велика кількість робіт, які пов'язані саме з питанням регіональної безпеки в Латинській Америці. Російські науковці досліджують саме вплив на Латинську Америку та

розглядає регіон більше з економічної точки зору, ніж з політичної. Західна наукова школа приділяє увагу залежності країн Латинської Америки від США.

Залучена джерельна база є досить широкою та об'єктивною, охоплює основні та найбільш важливі аспекти регіональної безпеки в латиноамериканському регіоні, що дозволяє детально дослідити дану тематику. Джерельна база дослідження включає офіційні документи, та офіційні сайти уряду, офіційні документи міжнародних організацій, виступи, промови та інтерв'ю політичних і державних діячів, статистичні довідники та публікації ЗМІ, а також окремо необхідно виділити офіційні сторінки державних діячів та Організації американських держав в соціальних мережах. Джерельна база стала підґрунтям більш об'єктивного дослідження міжамериканської системи.

Проаналізовано такі поняття: «регіональна безпека», «національна безпека», «міжамериканська система», «країни Латинської Америки», «Організація американських держав», «тероризм» та «наркотрафік». Необхідно зазначити що досліджуючи дану проблематику, автор ретельно вивчив та проаналізував понятійно-категоріальний апарат, а також дійшов до висновку про широку наявність понять та категорій та про їх певну взаємозалежність в дослідженні даної проблематики.

Серед принципів та підходів у дослідженні міжамериканської системи автор виділив загальнонаукові та конкретно наукові принципи та підходи. Зокрема, були використані такі принципи: об'єктивності, конкретності, термінологічний та системний принципи, також автор керувався інформаційним, компаративним, комплексним, аксіологічним та інституційним підходами. Дані принципи та підходи допомагають виділити певний субординаційний елемент та окреслити систему елементів, які пояснюють виникнення, взаємозв'язок, сутність і закономірність розвитку об'єкта дослідження. Принцип системності дозволив розглянути регіональну безпеку в Латинській Америці як складову, а роль та місце ОАД в системі безпеки в регіоні. Чільне місце посіли контент-аналіз та івент-аналіз, надавши можливість опрацювати джерельну базу дослідження, зокрема стрічки новин щодо проблем наркотрафіку в регіоні. При дослідженні міжамериканської системи, дані принципи та підходи допомогли більш детально дослідити взаємозалежність між

теоретичною складовою, інструментарієм та механізмами практичного розвитку регіональної безпеки у країнах Латинської Америки.

Серед методів дослідження міжамериканської системи автором були використані загальнонаукові методи, зокрема: аналізу, синтезу, індукції та дедукції, абстрагування, періодизації, компаративістський, ретроспективний, контент-аналіз, описовий, узагальнення та групування. Потреба в використанні саме цих методів зумовлена метою автора детально та всебічно дослідити міжамериканську систему.

2. Розкрито основні риси міжамериканської системи відносин на сучасному етапі. У нинішньому своєму вигляді Міжамериканська система захисту прав людини має свою специфіку. Основні права і свободи з часу прийняття перших актів про права особистості, зокрема, Декларації про права та обов'язки 1948 року, положення якої охоронялися МКПЧ в перші два десятиліття своєї діяльності, розглядаються крізь призму особливого, відмінного від традиційного європейського підходу до правового статусу особистості. Цей статус позиціонується в значній мірі в контексті прав і обов'язків соціальних колективів, перш за все, сім'ї – основного осередку суспільства. Саме в такому ракурсі виявляється зміст прав жінки, дитини, працездатного чоловіка, непрацездатної особи і т.д. Сімейні цінності, в основі яких покладено категорія «вогнища» (домашнього господарства, психологічної та матеріальної сфери існування сім'ї) відображені в більшості конституцій і законодавстві країн регіону. Іншою особливістю є взаємозумовленість прав і обов'язків людини, суспільства, держави. Останнє забезпечує захист прав особистості, коли особистість виконує свій обов'язок перед державою. Звідси, наприклад, випливає закріплений ще в Декларації 1948 го року обов'язковий вотум, характерний для основного складу країн регіону (Латинська Америка). Великий вплив у Центральній і Південній Америці має католицька церква. Ще одна особливість пов'язана з таким аспектом правозахисної порядку, як забезпечення прав індіанців – автохтонного населення Америк.

Відсутність яскраво вираженою емансипації особистості, яку в рамках латиноамериканського праворозуміння не прийнято розглядати суто відокремлено і в протиставленні державі, накладає свій відбиток і на стан правозахисних інститутів в регіоні. Держава і внутрішньодержавне право - невід'ємний елемент регіональної

системи захисту прав людини. Перш за все, ця система повинна забезпечити дотримання прав державами і в рамках держав. Можна з певними застереженнями стверджувати, що система цінностей, визнаних в контексті регіональних правозахисних інститутів, в значно меншій мірі, ніж європейська, відокремлює людини від колективу – територіального, релігійного і т.д. В цьому аспекті праворозуміння латиноамериканського регіону зближується з російським. Центрально- та американський континент демонструє власну інтерпретацію західної парадигми взаємовідносин особистість – суспільство – держава. У зв'язку з цим Міжамериканська система прав людини має свій потенціал розвитку, який може бути в певній мірі цікавий і для інших регіонів.

3. Визначено фактори трансформації системи регіональної безпеки. З закінченням «холодної війни» в Латинській Америці відбулася трансформація безпеки. Країни Латинської Америки рухаються до концепцій багатовимірної безпеки та безпеки особистості та суспільства і відходять від класичного розуміння дилеми безпеки з боку зовнішньої загрози державі. Незаконні наркотичні засоби, розповсюдження зброя та інші транснаціональні загрози в поєднанні з підкореним простором та синдромом слабкого стану породжували надзвичайну хвилю злочинів, що дає регіону найвищий рівень вбивств у світі. Більше того, злочинність покладає великі витрати на економічне зростання та демократичне управління. Ця невпевненість перетинає міжнародні кордони, і інститути громадської безпеки – поліція, військова та судова системи – важко піддаються цьому виклику. Приватизація безпеки є симптомом проблеми та потенційним джерелом зловживань. США поділяють відповідальність за насильство через попит США на нелегальні наркотики та за те, що він є постачальником зброї до Латинської Америки. У той же час зростає консенсус у підтримці спільних дій, про що свідчить міжнародна коаліція, що діє в рамках антинаркотичні дії в Карибському басейні та Центральній Америці. Більше того, ряд країн Латинської Америки сприяють міжнародним мирним операціям. Відповідно, новий стратегічний консенсус серед країн Латинської Америки повинен стати причиною спільних дій.

4.3'ясовано головні виклики регіональній безпеці в Західній півкулі. Сучасні міжнародні відносини, контури яких ще не склалися в повноцінну систему, несуть в собі як нові можливості для країн, так і нові загрози їх суверенітету і безпеки. Двадцяте століття був відзначений зростанням викликів для міжнародної спільноти. Такі явища, як тероризм, загроза розповсюдження ядерної зброї, зміна клімату, інформаційні атаки стали новою сторінкою історії людства, невід'ємною частиною порядку денного самітів і нарад, новими завданнями, які необхідно грамотно вирішувати. Зросла багатоплановість міжнародних відносин, збільшилася роль недержавних акторів, змінився пейзаж сучасних політичних процесів. Багато країн світу зіткнулися з необхідністю вирішувати не тільки традиційні, але і якісно нові проблеми, що стали втіленням нової епохи і нового тисячоліття.

Латинська Америка не стала винятком: країни регіону стикаються з традиційними викликами і загрозами, які вирішуються цілим спектром методів, починаючи з переговорів на міждержавному рівні, закінчуючи залученням міжнародних і регіональних організацій. Латиноамериканський регіон був обраний не випадково: по-перше, і нові, і традиційні виклики мають тут своє особливе переломлення і характерні риси. Наприклад, в плані традиційних загроз в регіоні переважають територіальні суперечки, а з точки зору нових загроз примітні бурхливі темпи розвитку Інтернет-мережі, особливо її мобільного сегменту. Крім того, Інтернет в регіоні по праву вважається самим «молодим» в світі через переважаючого молодого населення в Латинській Америці. Таке поєднання чинників робить регіон цікавим з точки зору практичного аналізу. По-друге, в умовах інтенсифікації загроз з боку інформаційного простору Росії важливо не тільки розвивати традиційні лінії співпраці з Латинською Америкою, а й звертати увагу на взаємодії з новим аспектам безпеки, які стають все більш актуальними для обох сторін. У зв'язку з цим важливо зрозуміти, якої позиції дотримуються країни регіону стосовно концептуалізації нових загроз. Для відповіді на дані питання в роботі будуть розглянуті основні підходи до інформаційної безпеки – Росії і США, а також проведений термінологічний розбір понять «кібер» і «інформаційний» для того, щоб зрозуміти, яку позицію в даному випадку займають країни латиноамериканського регіону. У разі, якщо вони тяжіють

до позиції Росії, подібна ситуація відкриває широкі горизонти для співпраці, які необхідно брати до уваги і використовувати для захисту національної безпеки як Росії, так і країн Латинської Америки.

5. Визначено місце ОАД у безпековій інфраструктурі Західної півкулі. Організація американських держав – це багатосторонній регіональний орган, орієнтований на права людини, контроль за виборами, соціальний та економічний розвиток та безпеку в Західній півкулі. Незважаючи на те, що організація визнана багатьма зовнішньополітичними експертами як важливий форум для регіональної дипломатії, критики кажуть, що ідеологічні розбіжності серед її членів гальмували її зусилля щодо просування демократичних принципів. В останні роки ОАД опинилася в центрі уваги через критику президента Венесуели Ніколя Мадуро та його роль у відставці президента Болівії Ево Моралеса.

6. Висвітлено діяльність ОАД з протидії загрозам регіональній безпеці в ЛАКБ. Підхід провідних держав Латинської Америки до проблематики боротьби з тероризмом передбачає акцент на профілактику цієї загрози і органічно вписується в сучасне розуміння протидії тероризму. Даний підхід в перспективі є некон'юнктурних і довгостроковим, що об'єктивно робить латиноамериканські держави союзниками тих, хто має намір викоринювати глибинні причини міжнародного тероризму та споріднених йому злочинів.

В даний час проблема наркотрафіку зачіпає всі країни Латинської Америки, хоч і різною мірою. Проте, всі вони несуть рівну відповідальність за пошук рішень щодо скорочення числа наркозалежних людей, ризику для населення і кримінального насильства. Не одне десятиліття країни Латинської Америки намагаються вирішити проблему наркотиків, але істотних результатів поки не досягнуто. Черговою спробою змінити ситуацію в регіоні ситуацію стала ініціатива ряду країн легалізувати легкі наркотики. Ключовим моментом прийняття рішення легалізації є чітке визначення та аналіз її позитивних і негативних наслідків, що, найчастіше, є зовсім непростим завданням для багатьох країн. Але слід це зробити перш, ніж почати вести міждержавний діалог, який, в іншому випадку, може виявитися абсолютно безрезультатним.

7. Розкрито роль ОАД у протидії тероризму та наркоторгівлі як головним викликам регіональній безпеці на сучасному етапі. Хоча в усьому світі терор суттєво зріс і досяг майже неперевершеної популярності, у Латинській Америці на передовій успіху повстанського континенту ця практика значно зменшилась. Про відмову від терору свідчить складне поєднання факторів, включаючи руйнівні наслідки репресій, які знищили кілька груп, які виступають за армаду, посилення прагматизму та ревізійнізму з боку цих же груп та консолідацію демократії в регіоні. Недержавні суб'єкти, особливо з лівої сторони, які виступали за насильство та вдавалися до терору, що інтерналізував, що безкорисне насильство в кінцевому підсумку є неефективною та нелегітимною стратегією. Випадок Колумбії є частковим винятком із цієї тенденції. Там, як стверджувалося, про систематичне використання терору з боку колумбійських недержавних акторів повідомляється та впливає з логіки, що керує внутрішніми збройними конфліктами. Колумбійські недержавні суб'єкти тероризують мирних жителів як військову стратегію, спрямовану на знищення баз підтримки своїх ворогів та досягнення контролю над стратегічними районами.

У той час, коли регіон переживає політична нестабільність та поширені структурні проблеми, такі як бідність, нерівність та серйозні порушення прав людини, багато хто може, безперечно, вважати вищезгадані висновки оптимістичними, навіть найвними. Кілька загострених груп, які прагнуть виправити несправедливості та визнати їхні права, виявили надзвичайну стриманість і, здається, відкидають старі, безоплатно форми насильства як риторично, так і в своїх діях. Ця відмова здається сповщеною загальною відмовою від насильства переважною більшістю латиноамериканців, багато з яких понесли тягар насильства.

Незважаючи на минулі уроки щодо жахливих наслідків терору, як для жертв, так і для злочинців, історія показує, що для декількох груп ця стратегія може бути дуже спокусливим варіантом. Радикальні, незадоволені групи можуть сприйняти терор як простий вихід для розчарування та відчаю в тепло і зневажливу відповідь на їхні скарги з боку урядів та суспільства в цілому. Якщо країни Латинської Америки повинні уникнути рецидиву тероризму, їм доведеться вести серйозний діалог і використовувати демократичні способи, щоб почати відповідати вимогам кількох

неправомірних груп. Іншими словами, майбутнє цієї практики буде залежати від спроможності наших демократій серйозно та мирним та творчим шляхом вирішити декілька майбутніх структурних проблем. У той же час, урядам регіону потрібно буде подолати серйозне погіршення колумбійського внутрішнього збройного конфлікту, який загрожує стабільності кількох слабо інституціоналізованих Андських демократій.

Конкретна практика антитерористичної боротьби, що застосовується в різних країнах латино-карибського регіону, може варіюватися в залежності від міркувань їх внутрішньої і зовнішньої політики, а також тих, часом досить скромних, сил і засобів, які є у них в розпорядженні. Однак час, що минув після 11 вересня, показує, що там серйозно ставляться до загрози з боку "національного" і транскордонного тероризму і цілком усвідомлюють як у своїй фізичній уразливості перед нею, так і в тих наслідках, які надмірний акцент на силові методи боротьби з цією загрозою може мати для досить тендітних латиноамериканських демократій. Тому цілком закономірним виглядає те, що країни регіону приділяють особливу увагу розробці юридичної бази протидії тероризму і приведення її у відповідність з основними міжнародними конвенціями. Процес координації співробітництва, що здійснюється Міжамериканський антитерористичних комітетом, націлений на превентивні дії: попередження терактів, припинення каналів фінансування терористичних організацій і посилення прикордонного контролю.

В умовах зміцнення позицій держави і активізації боротьби з будь-якими проявами тероризму, найближчим часом герілья, швидше за все, не може розраховувати на якісне посилення своїх позицій. Більшість населення Колумбії виступає проти ліворадикальних угруповань і в різній формі чинить їм спротив. Найважливішим опонентом герильї є поряд з урядом і праворадикальна угруповання АУС («парамілітарес»), яка теж знаходиться поза законом і визнана в 2002 р Держдепартаментом США як міжнародна терористична організація. FARC і ELN були внесені в той список кількома роками раніше не в останню чергу через те, що багато разів здійснювали вбивства і викрадення американських громадян.

На закінчення хочеться відзначити, що боротьба урядових військ з терористичними угрупованнями триває, і на цьому шляху за останні два роки досягнуто певного прогресу, але про дозвіл внутрішнього збройного конфлікту в найближчій перспективі говорити передчасно, так само, як і про ліквідацію ліворадикальних терористичних угруповань.

Список публікацій здобувача

1. *Богданова Т.Є., Жуковська К.І.* Сучасний латиноамериканський регіоналізм у контексті регіональної безпеки // *Емінак* : науковий щоквартальник. 2020. № 3 (31).
2. *Жуковська К.* Енергетична криза у Венесуелі як дестабілізуючий чинник для міжамериканської системи // *Аркасівські читання: гуманітарні дослідження в Європі на сучасному етапі розвитку науки. Матеріали X Міжнародної наукової конференції (1-2 червня 2020 р.)*. Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2020. С. 73-76.

АНОТАЦІЯ

Жуковська К.І. ОАД у міжамериканській системі відносин на сучасному етапі.

Дипломна робота на здобуття освітнього ступеню «магістр». – Чорноморський національний університет імені Петра Могили, Миколаїв, 2020.

Вступ світового співтовариства в новий етап розвитку спричинило за собою структурні зміни в системі міжнародних відносин, які призвели до глибокого переосмислення світової політичної архітектури в цілому і ролі окремих її елементів, зокрема. Сьогодні світова спільнота неминуче стикається з проблемою пошуку найбільш ефективних механізмів управління міжнародними процесами. У цих умовах особливо актуальним стає вивчення досвіду діяльності міжнародних організацій, які отримують все більші повноваження для протидії новим викликам і загрозам міжнародній спільноті. Відповідно до принципу субсидіарності першими такі виклики доводиться зустрічати саме регіональним організаціям, однією з яких є ОАД.

В умовах трансформації системи міжнародних відносин формуються нові світові економічні і політичні центри на тлі зниження загальної ваги США в світових і регіональних процесах. Серед таких потенційних центрів важливе місце займає Латинська Америка в цілому і окремі держави регіону. Процеси, які відбуваються в рамках ОАД як інституційного відображення міжамериканської системи, вимагають вивчення та переоцінки з урахуванням трансформації політичного, економічного та історичного контекстів.

На сучасному етапі у ряду експертів і політичних діячів існують об'єктивні сумніви в функціональній спроможності ОАД, тому представляється необхідним в рамках даного дослідження проаналізувати перспективи розвитку організації.

Аналіз розвитку ОАД може істотно збагатити уявлення про функціонування асиметричної регіональної організації, про те, яким чином здійснюється взаємодія однакових по значенню сторін і як найбільш успішно діяти в цих умовах. Вивчення особливостей створення, еволюції та діяльності ОАД на сучасному етапі також може сприяти формуванню більш повного уявлення про роль організації, її потенціал. Розробка даної теми сприяє поглибленню знань про історію міжнародних відносин країн Західної півкулі, в першу чергу в області політики і дипломатії, які представляються переважаючими в контексті міждержавної взаємодії в рамках ОАД.

Ключові слова: Латинська Америка, міжамериканська система, регіональна безпека, ОАД, тероризм, торгівля наркотиками.

SUMMARY

Zhukovska K.I. OAS in the Inter-American system of relations at the present stage. – Manuscript.

Graduate work for obtaining an educational degree «master». Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, 2020.

The entry of the world community into a new stage of development has led to structural changes in the system of international relations, which have led to a profound rethinking of the world political architecture in general and the role of its individual elements in particular. Today, the world community inevitably faces the problem of finding the most effective

mechanisms for managing international processes. In these circumstances, it is especially important to study the experience of international organizations, which are gaining more and more power to counter new challenges and threats to the international community. In accordance with the principle of subsidiarity, the first such challenges have to be met by regional organizations, one of which is the OAS.

In the conditions of transformation of the system of international relations, new world economic and political centers are being formed against the background of the decrease in the overall weight of the United States in world and regional processes. Among such potential centers, Latin America as a whole and individual states in the region occupy an important place. The processes taking place within the OAS as an institutional reflection of the inter-American system require study and reassessment, taking into account the transformation of political, economic and historical contexts.

At the present stage, a number of experts and politicians have objective doubts about the functionality of the OAS, so it seems necessary in this study to analyze the prospects for the development of the organization.

Analysis of the development of OAS can significantly enrich the idea of the functioning of an asymmetric regional organization, how the interaction of equal parties and how to act most successfully in these conditions. The study of the peculiarities of the creation, evolution and activities of OAS at the present stage can also contribute to the formation of a more complete picture of the role of the organization, its potential. The development of this topic contributes to the deepening of knowledge about the history of international relations of the Western Hemisphere, especially in the field of politics and diplomacy, which appear to be predominant in the context of interstate cooperation within the OAS.

Key words: Latin America, inter-American system, regional security, OAS, terrorism, drug trafficking.